

ΕΤΟΣ Β'

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΣΑΤΥΡΙΚΗ

ΑΡΙΘΜ. 71

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤ. 25

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤ. 25

Τιμή συνδρομῆς διὰ τὸ Ἑσωτερικὸν Δραχ. 12, προπληρωτέα καθ' ἑξαμηνίαν διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φράγ. 20 προπληρωτέα κατ' ἔτος Διεθύνεις τῆς ἐφημερίδος κάτωθεν τῆς οἰκίας Α. ΜΕΛΑ, πλησίον τοῦ Ταχυδρομείου.

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ, τῇ 23 Μαΐου 1876.

Ἡ τακτικὴ δι' ἧς ἐνίκησαμεν ἐπὶ τέλους κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ἡμῶν, ἐννοῶ τὴν μεγάλην, πολλὴ ὁμοιάζει τὴν τῶν αἰσθηματικῶν ἐκείνων ἑραστῶν, οἵτινες στηρίζοντες ἐγχειρίδιον ἐπὶ τοῦ στήθους ἀπειλοῦσι τὴν ἑραμένην των ὅτι θέλουσι φονεῦθῃ, ἂν δὲν τύχῃσι παρ' αὐτῆς τοῦ ποθομένου, τινὲς δὲ τούτων καὶ ἐκτελοῦσι τὴν ἀπειλὴν, ὡς ὁ Βέρβερος τοῦ Γαίτου.

Ὅτῳ καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἔθεσαν εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ δῆλημμα, ἢ νὰ τοὺς ἴδῃ μέχρι τοῦ τελευταίου σφαζομένους πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ἢ νὰ δώσῃ αὐτοῖς ὅ,τι ἐπεθύμουν. Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τῆς σοβαρότητος τοῦ δῆλημματος τούτου ἀνετινάσσοντο οἱ Μεσολογγίται καὶ ἐρρίπταντο μετὰ τῶν τέκνων των εἰς τὸ ὕδωρ αἱ γυναῖκες τοῦ Σουλίου· καὶ αἱ τοιαῦται σκηναὶ διεδέχοντο ἀλλήλας μέχρις οὗ βίγος φρίκης καὶ ἐλέους συνεκίνησε τὴν γραῖαν Εὐρώπην, ἥτις ἔπεινε ἡμῖν τὴν χεῖρα, ἵνα ἐμποδίσῃ τὴν περαιτέρω αὐτοχειρίαν.

Ἄν τοιοῦτον εἶδος πολέμου ἐννοοῦσιν αἱ ἀριμάνειοι ἡμῶν συνάδελφοι ὅτι πρέπει σήμερον νὰ κηρύξωμεν κατὰ τῆς Τουρκίας, οὐδόλως ἀμφισβητοῦμεν ὅτι τὰ μέσα ἡμῶν ἀρκοῦσι πρὸς τοῦτο, ἀφοῦ πρὸς διεξαγωγὴν τοιοῦτου ἀγῶνος οὔτε χρήματα ἀπαιτοῦνται, οὔτε στόλοι, οὔτε στρατοὶ οὔτε στρατηγοὶ, ἀλλὰ μόνον βράχοι, θάλασσα, ὀλίγη πυρίτις καὶ τινεὶς χιλιάδες γυναικόπαιδα πρὸς πνίξιμον, καύσιμον ἢ αἰχμαλωσίαν. Ἄλλ' ἂν ἡ διδαχὴ τοιοῦτου δράματος εἶναι πρόχειρος καὶ ὀλιγοδάπανος, πολὺ ἀφ' ἑτέρου διστάζομεν περὶ τῆς ἐπιτυχίας αὐτοῦ κατὰ δευτέραν παράστασιν, ἐνώπιον κοινοῦ πολλῶν διαφέροντος τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ Σατωβριάνδου, τοῦ Βύρωνος καὶ τοῦ Βερθέρου. Ἡ μεταβολὴ τῆς αἰσθητικῆς κατὰ τὸ διάστημα ἡμῶν μόλις αἰῶνος εἶναι ὄντως τεραστία. Νεανίας ζητῶν σήμερον νὰ κατακτήσῃ γυναῖκα διὰ τῆς ἀπειλῆς ὅτι μὴ εἰσακουόμενος θέλει φονεῦθῃ ἤθελε φαῖν εἰς τὴν κυρίαν ταύτην ἐπίσης γελοῖος, ὅσον εἰς τὴν Εὐρώπην ἔθνος, τὸ ὅποιον πρὸς πλήρωσιν τῶν πόθων του ἀντιν' ἀντιτάξῃ στρατὸν καὶ στρατηγὸν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἠθελεν ἐκθέσει βαρέλιον πυρίτιδος καὶ ἐπ' αὐτοῦ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα του ἐκτείνοντα ἰκετίδας χεῖρας πρὸς τοὺς θεατὰς. Ἐν ἄλλοις λόγοις τὴν καρδιακὴν περίοδον διεδέχθη ἡ ἐγκεφαλικὴ σύνθημα ἔχουσα τὸ περιώνυμον ἀπόφθεγμα τοῦ Λουκρητίου «Mens agitat molem»· ἦτοι κεφάλαια, θωρακωτὰ, σιδηροδρόμους καὶ στρατοὺς, ἀπακτώμενα, συντηρούμενα καὶ κινούμενα διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἐγκεφάλου. Ἀπόδειξις ἀναμφισβήτητος τῆς τροπῆς ταύτης τῶν πραγμάτων ἔστωσαν οἱ μώλωπες τῆς Δανίας καὶ τὰ παθήματα τῶν Γάλλων, ὅτε εἰς παράδοξον ὑποπίπτουσα ἀναχρονισμὸν ἐπεχείρησεν ἡ καρδιά τοῦ Γαμβέττα ν' ἀντιτάξῃ αἰσθήματα, γενικοὺς ἐξοπλισμοὺς, ἰκεσίας πρὸς τὴν Εὐρώπην, ἐνθουσιασμὸν καὶ χάρτινα ὑποδήματα εἰς τὸν ἐγκέφαλον τοῦ Βισμάρκ.

Τοὺς ἀνωτέρω κοινούς τύπους παρεθέσαμεν οὐχὶ κυρίως ἀποβλέποντες τοὺς ἐκ Μεσολογίου ἀριμανεῖους ἀνταποκριτὰς τοῦ κ. Θ. Δεληγιάννη, ἀλλ' εἰς προτροπὴν τινα σοβαρωτέρας ἐφημερίδος, καθ' ἣν εἰς τὰς παρούσας κρίσεις περιστάσεις ἕκαστος συνταγματικὸς πολίτης καὶ ἔτι μᾶλλον ἕκαστος δημοσιογράφος χρεωστῆ ν' ἀποφανθῆ ἂν θέλῃ εἰρήνην ἢ πόλεμον, ἵνα δυνηθῆ οὕτως ἢ κυβέρνησις ν' ἀκολουθήσῃ πορείαν συμφωνοῦν πρὸς τὰς εὐχὰς τῆς πλειονοψηφίας. Ἡ ἐπίκλησις τιαύτης γνωμοδοτήσεως φαίνεται ἡμῖν προφανῶς ἀντιφάσκουσα εἰς τὰς ἐγκεφαλικὰς ἀπαιτήσεις τῆς καθ' ἡμᾶς ἐποχῆς. Ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἀλλαχοῦ καὶ μάλιστα ἐν Ἀγγλίᾳ οἱ πολῖται καὶ ὁ τύπος ἀποφασίζουσι περὶ τούτου, ἀλλὰ τὰ στοιχεῖα ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐτοιμάζουσι καὶ προσφέρουσιν αὐτῷ ἔτοιμα, σαφῆ, ψηλαφητὰ καὶ ἀναμφισβήτητα οἱ κάτοχοι τούτων κυβερνῆται. Ἄφου ὁ πόλεμος οὐδὲν ἄλλο σήμερον εἶναι εἰμὴ σύγκρουσις πρὸς ἄλληλα ὄγκων σιδήρου, χρυσοῦ καὶ ἀνθρωπίνης σαρκὸς, κινουμένων ὑπὸ ἐγκεφάλου, πάσης ἄλλης σκέψεως πρέπει νὰ προηγηθῆ ἡ ἀκριβῆς καταμέτρησις καὶ στάθμισις τῶν ὄγκων τούτων, ἵνα εἰκασθῆ τὸ πιθανὸν τῆς συγκρούσεως ἀποτελέσμα. Ἡ τοιαύτη ὁμῶς μαθηματικὴ ἐργασία οὐδαμοῦ ἀνατίθεται εἰς τὸ κοινόν, ἀλλ' εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς Κυβερνήσεως ἐργαζομένους εἰς τοῦτο εἰδικούς ἀνδρας, τὰ ἐπιτελεῖα, τοὺς οἰκονομολόγους, τοὺς μηχανικούς, τοὺς χωρογράφους, τοὺς κατασκόπους καὶ τοὺς διπλωμάτας. Τούτων οἱ ὑπολογισμοὶ βασανισθέντες ἀκριβῶς παρὰ τῶν εἰδημόνων, υποβάλλονται ἔπειτα εἰς τὸ κοινόν ἐν εἰδῆι στρογγύλων ἀριθμῶν, δυναμένων εὐκόλως νὰ υποβληθῶσιν ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὰ τέσσαρα πάθη τῆς στοιχειώδους ἀριθμητικῆς, μετὰ τῆς ἀπλουστάτης ἐρωτήσεως: «Ἐν τῇ προκειμένῃ ἐπιχειρήσει τόσα ἐλπίζεις νὰ κερδίσης καὶ τόσα κινδυνεύεις νὰ χάσης, τόσαι ὑπάρχουσι πιθανότητες νὰ κερδίσης καὶ τόσαι νὰ χάσης, θέλεις ἢ ὄχι ν' ἀναρβίψῃς τὸν κύβον;» Εἰς οὕτω θεθεῖσαν ἐρώτησιν πᾶς Ἀγγλὸς ἀναγνώσας τὸν «Χρόνον» δύναται ἐν γνώσει καὶ πεποιθήσει ν' ἀπαντήσῃ ἐκ τοῦ προχείρου.

Τοῦ συνταγματικοῦ ὁμῶς Ἕλληνος ἡ θέσις εἶναι ὅπως διάφορος. Ἀληθὲς εἶναι ὅτι ὡς τῶν ἄλλων ἐθνῶν οὕτω καὶ ὁ ἡμέτερος προὑπολογισμὸς περιέχει δαπάνην ἐπιτελείου, μηχανικῶν, στρατιωτικῆς σχολῆς, πρέσβων, πρακτόρων καὶ προξένων ἐν πάσῃ χώρᾳ. Ἀλλ' οἱ κύριοι οὗτοι οὐδεμίαν παρέχουσιν ὡς ἀλλαχοῦ ἐκ τῶν ἀναγκαίων πληροφοριῶν, καὶ ὁ μέλλων ν' ἀπαντήσῃ πρέπει ν' ἀναλάβῃ ὁ ἴδιος ὅσπιν ἐκτελοῦσι καὶ δημοσιεύουσιν ἀλλαχοῦ ἐκεῖνοι ἐργασίαν, συναθροίζων ἀνὰ ἕνα τοὺς ἀπαραιτήτους εἰς λύσιν τοῦ προβλήματος ἀριθμούς. Ἄν δὲ ἔχῃ κόκκον νοδὸς ἢ συνειδήσεως ὁ προκαλούμενος ν' ἀποφανθῆ ὑπὲρ εἰρήνης ἢ πολέμου πολίτης πρέπει ἀδιστακτικῶς ν' ἀποκριθῆ «Ἀφήσατέ με νὰ μελετήσω ἐπὶ τινα ἔτη τὸν χάρτην τῆς Ἡπείρου καὶ τῆς Θεσσαλίας, τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς δυνάμεις τῶν υποδοῦλων ἀδελφῶν μου, τὰς τελειοποιήσεις τῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης καὶ τὰς διαθέσεις τῆς διπλωματίας· διότι περὶ τούτων οἱ εἰδήμονες ἡμῶν

ἄνδρες σιωπῶσι, μετὰ τὸν «Ὀνήσανδρον» στρατιωτικὸν σύγγραμμα δὲν εἶδα κανὲν, τὰς δὲ ἐφημερίδας τὰς ὁποίας ἀναγινώσκω ἵνα φωτισθῶ, γράφουσιν ἄνθρωποι μεταβαίνοντες ἐκ Ῥώμης εἰς Βενετίαν διὰ θαλάσσης χάριν συντομίας καὶ ἀναβιβάζοντες διὰ τοῦ λιχανοῦ τὴν σφύραν τοῦ πυροδόλου. Πρὶν λοιπὸν ἀποφανθῶ ἄφετέ με νὰ γίνω ὁ ἴδιος στατιστικὸς, στρατηγὸς, ὑδρογράφος, μηχανικὸς καὶ διπλωμάτης, διότι οἱ παρ' ἡμῖν τοιοῦτοι τὴν ἐπιστήμην των φυλάττουσιν ὀλόκληρον δι' αὐτοὺς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκαίων εἰδήσεων δὲν μοι παρέσχον ποτὲ καμίαν. Πᾶσα λοιπὸν γνωμοδότησις μου ἤθελεν εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀπόφανσις τυφλοῦ περὶ χρωμάτων.»

Θ.

Σ Κ Ν Ι Η Σ

Αἰσιδόξος τις διπλωμάτης, μὴ θέλων νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἐφθασεν ἡ κᾶν πλησιάζει ἡ κρίσιμος ὥρα τῆς Τουρκίας ἔλεγε μετὰ πεπονηθείσεως: «Τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα θέλει λυθῆ ὅτε καὶ ἐν Ἑλλάδι τὸ ζήτημα τῶν ἐκβολάδων.»

* *

Διάσημός τις φυτολόγος, λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τῆς ἐν Βερολίνῳ διασκέψεως νὰ ἐξετάσῃ τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα ὑπὸ βοτανικὴν ἔποψιν, παρετήρησεν ὅτι οἱ Τούρκοι κατ' οὐδεμίαν ἀπὸ τῆς κατακτήσεως ἐποχῆν ἐκαλλιέργησαν τὰ σπαράγγια, διότι οὐδέποτε ἐνόμισαν ἑαυτοὺς ἑδραίους ἐν Εὐρώπῃ ἐπὶ τρία ἔτη, ἅτινα ἀπαιτοῦνται πρὸς ὠρίμανσιν τοῦ καρποῦ τούτου.

* *

Ἡ νέα ἐκπτώσις ἦν ὑπέστησαν αἱ μετοχαὶ τοῦ «Ἀρχαγγέλου» προέρχεται, ὡς ἠκούσαμεν, ἐκ τῆς ἀκολουθοῦ αἰτίας. Μετὰ τὰ στυγερά κακουργήματα, ἅτινα διέπραξαν Ἕλληνας ναῦται ἐπὶ τῶν ἀγγλικῶν πλοίων Lena καὶ Goswell, ἡ φιλόπατρις αὕτη ἐταιρεία, θέλουσα καὶ πάλιν ν' ἀνυψώσῃ τὴν καταρρέουσαν τιμὴν τοῦ ἐλληνικοῦ ναυτικοῦ, ἀπεφάσισε νὰ θυσιάσῃ σπουδαῖον ποσὸν ἐκ τοῦ ἀπομείναντος αὐτῇ κεφαλαίου εἰς ἐξασφάλισιν τῆς ζωῆς τῶν ἀγγλικῶν πλοιαρχῶν ὅσοι λαμβάνουσιν Ἕλληνας ναῦτας.

* *

Ὅτε ἡ υἡγία τοῦ πεφιλημένου ἡμῶν βασιλέως οὐδένα πλέον διατρέχει κίνδυνον, συγχωρεῖται εἰς τοὺς πιστοὺς αὐτοῦ ὑπηκόους νὰ γελάσωσιν ἀναγινώσκοντες τὸν κατωτέρω νεογαλλισμὸν, σταλέντα ἐν ὄρφ κινδύνου. Ὁ συνοδῶν τὴν Α. Μ., θέλων νὰ μεταδώσῃ εἰς τὴν κυβέρνησιν ὅτι ὁ βασιλεὺς τὴν νύκτα δὲν ἠσθάνετο καλὰ, ἐτηλεγράφησε «Cette nuit Roi sentait mauvais.»

* *

Ἀδίκως, νομίζομεν, μέμφονται τινες τὸν ὀξύφωνον τοῦ Φαλήρου ἐπὶ χυδαιότητι σχήματος, βαδίσματος καὶ τρόπων κατὰ τὴν παράστασιν τοῦ Ῥουῆ-Βλάς. Οἱ τοιοῦ-